

Handlingsplan för samverkan mellan Sollefteå kommun och polisen

Sollefteå kommun och polisen, genom Sollefteå närpolisområde, har i november 2010 tecknat en överenskommelse om samverkan kring det brottsförebyggande arbetet. Brottsförebyggande arbete skapar trygghet och leder till minskad brottslighet vilket i sin tur skapar livskvalité för kommunmedborgarna. Minskad brottslighet och ökad trygghet är även avgörande för att människor ska vilja bo och leva i Sollefteå.

En förutsättning för ett långsiktigt och uthålligt brottsförebyggande arbete i kommunen är en fungerande dialog mellan kommun och polis. Ett naturligt forum för denna dialog är det lokala brottsförebyggande rådet. I rådet ska såväl kommun som polis vara aktiva och drivande. Rådet ska träffas regelbundet och ha ett tydligt mandat.

Samverkan mellan kommunen och polisen ska bygga på fem steg enligt en central samverkansmodell:

1. Kommunen och polisen samlar in fakta om det brottsliga läget i kommunen.
2. En gemensam lägesbild upprättas.
3. Handlingsplaner ska därefter upprättas, innehållande konkreta och lämpliga åtgärder inom några utvalda områden (Vem ska göra vad, när och hur?)
4. Konkret operativt arbete vidtas därefter.
5. Resultaten följs upp och utvärdering sker minst en gång om året av genomförda brottsförebyggande insatser. Arbetet redovisas till polis- och kommunledning. Det ska också särskilt följas upp hur det brottsförebyggande rådet fungerat.

Sollefteå och Kramfors kommuner samverkar kring överenskommelsen eftersom det är samma närpolisområde och likartad problembild. Följande områden har identifierats som mest angelägna att satsa på:

- Våld i offentlig miljö
- Tryggt centrum
- Barn och ungdomar
- Tillgreppsbrott
- Grov organiserad brottslighet
- Våld i nära relationer

Lämpliga åtgärder kopplade till ovanstående problemområden har arbetats fram av en arbetsgrupp bestående av representanter från Sollefteå och Kramfors kommuner samt från polisen. Åtgärderna är samlade i denna handlingsplan. Planen sträcker sig över en treårsperiod. Ovan nämnda arbetsgrupp träffas två gånger per år, april och oktober, för uppföljning och revidering. Kommunrepresentanternas uppgift är att redovisa vad kommunen gjort för att nå de uppsatta målen. Måluppfyllelse mäts genom exempelvis statistik, rapporter och beslutsunderlag.

Samtliga kommunala förvaltningar berörs, direkt eller indirekt, av de det brottsförebyggande arbetet och ska därmed också ha vetskap om att arbetet bedrivs. Ansvar för genomförandet av de föreslagna aktiviteterna ligger dock främst på individ- och omsorgsförvaltningen, barn- och skolförvaltningen samt kultur-, utbildnings- och fritidsförvaltningen.

Brottsförebyggande rådet ansvarar för uppföljning och utvärdering av planen i maj varje år.

Handlingsplan

Område	Aktivitet	Mål	Ansvarig
Våld i offentlig miljö	Gemensamma kontroller av krogar med serveringstillstånd	Upprätthålla ansvarsfull servering genom minst en årlig kontroll av samtliga krogar. Vid misstanke om felaktigheter sker kontroller mer frekvent	Polis Alkoholhandläggare Skattemyndighet Räddningstjänst Miljö- och hälsoskydd
	Oplanerade besök på krogarna av polispatruller	Minst ett grundligt besök per månad av radiobil. Däremellan kontinuerlig kontakt med krögare	Polis
	Utbildning för krogägare och personal i ansvarsfull servering och kring entrévärdstjänsten samt bemötande	En gång per år. Utbildning sker i samarbete mellan Sollefteå, Kramfors och Härnösand. Befintlig utbildning utvecklas	Kommun (ION)
	Kontakt med ordningsvakter under kvällarna samt synliga poliser vid krogstängning	Kontinuerligt varje fredag och lördag	Polis
	Kvalitetshöjning/fortbildning på ordningsvakter	En gång per år enligt lagstiftning. Befintlig utbildning utvecklas	Polis
Tryggt centrum	Avvisa och/eller omhänderta människor som stör den allmänna ordningen	Bättre ordning i centrum och ökad trygghet genom fler synliga poliser	Polis
	Mötesplats för utstötta människor.	Starta diskussion kring inrättandet samt ta beslut i frågan. Beroende av beslut startar verksamheten.	Kommun (ION) Näringsliv

Område	Aktivitet	Mål	Ansvarig
Forts. Tryggt centrum	Bra belysning på gator och parker. Förlängd belysning på helgkvällar	Skapa trygghet för kommunmedborgare genom att se över befintlig belysning och genomföra förbättringar. Förlänga belysningstiden vid framförallt helgnätter (följ krogens öppettider)	Kommun (SBN)
	Klottersanering och upptäcka klottrare i tid	Samverkan mellan kommun och fastighetsägare för att hitta former för bättre klottersanering. Bättre samverkan mellan polis, skola och socialtjänst för att upptäcka klottrare i tid	Kommun (SBN och Solatum) Fastighetsägare Polis
	Stoppa cykling på trottoarer och gågator	Tryggare miljö för fotgängare och bättre ordning. Informera om trafikregler och trafikvett på skolorna vid en årlig "trafikvecka" i samverkan mellan polis och kommun	Polis Kommun (BSN)
	Trafik/motoretik. Kontroll av mopeder, epatraktorer, felutrustade bilar m.m.	Varje vår genomförs omfattande kontroller. Prioriterar områden där problematiken är störst	Polis
Barn och ungdomar	Alla poliser ute i fält tillämpar Kronobergsmodellen	Nolltolerans mot alla former av alkohol och droger	Polis
	Behandlingsassistenter ute på evenemangskvällar och ungdomskvällar	Öka antalet kvällar där behandlingsassistenterna är ute för att tidigt upptäcka barn och ungdomar som är i riskzonen	Kommun (ION)
	Öka medvetenheten och engagemanget hos föräldrar	Genom ÖPP påverka föräldrars förhållningssätt till ungdomars drickande. Genom ökad medvetenhet initiera och stötta verksamheten "Föräldrar på stan"	Kommun (BSN) Polis Landstinget Västernorrland (Folkhälsocentrum)
	Aktiva ungdomsgårdar	Anpassa ungdomsgårdarna efter ungdomarnas faktiska önskemål gällande t.ex. öppettider och verksamhet/aktiviteter. Kontinuerliga besök av polisen som ges tid att möta ungdomarna i deras miljö	Kommun (KUN) Polis

Område	Aktivitet	Mål	Ansvarig
Forts. Barn och ungdomar	Kontinuerligt arbete med lärarnas/pedagogernas förutsättningar för ett aktivt ledarskap i klassrummet	Skapa en miljö där alla respekteras, såväl lärare/pedagoger som barn och elever. Aktivt arbete med värderingar genom redan beprövade metoder	Kommun (BSN)
	Medling vid brott	Se över förutsättningarna för att införa medling mer regelbundet	Kommun (ION) Polis
	Förebyggande arbete kring tobak, alkohol och droger	Använda metoden ÖPP på föräldramöten samt programmet Tobaksfri Duo för att minska användandet av tobak bland barn och ungdomar	Kommun (BSN), Landstinget Västernorrland (Folkhälsocentrum)
Tillgrepps- brott	Statistik på brottsanmälningar över problemområden i kommunen	Bättre information till kommunen som kan leda till att brott byggs bort genom staket, lås, belysning o.s.v.	Polis Kommun (SBN)
	Informera butiker och företagsägare om hur man förvarar stöldbegärliga varor	Minska stöld och snatterier genom årlig information till de butiker/företagsägare som har behov	Polis
	Certifieringsintyg för butiker som genomgått kurs i butikssäkerhet	Alla butiker blir certifierade inom två år. (Sker i samarbete med Svensk Handel och Handelsanställdas förbund)	Polis
Grov organiserad brottslighet	Informera krogägare om problemet; vilka gäster vill man ha?	Sker i samband med utbildningar kring ansvarsfull servering och vid krogkontroller	Polis Kommun (ION)
Våld i nära relationer	Samarbete mellan kommun, polis, landstinget, kvinnojour	Intensifiera och utveckla samarbetet	Kommun (ION) Polis Landstinget Västernorrland Kvinnojour
	Stöd till förövare i form av mansjour	Gemensam mansjour i Kramfors och Sollefteå. Initiera och stötta verksamheten	Kommun (ION)
	Fortbildning av poliser	Fortsätta utveckla hanteringen av ärenden kring våld i nära relationer	Polis
	Fortsatt och utvecklat arbete på IFO	IFO fullföljer den plan som finns	Kommun (ION)

Kommentarer till handlingsplanen

Åtgärderna som föreslås i handlingsplanen har arbetats fram i en arbetsgrupp bestående av representanter från Sollefteå och Kramfors närpolisområden, Kramfors kommun samt Sollefteå kommun.

Representanten från Sollefteå kommun har diskuterat med några av dem som berörs av åtgärderna, exempelvis alkoholhandläggare och socialtjänst. Syftet med dessa samtal har varit att förankra de föreslagna åtgärderna samt att insamla fler tankar och idéer kring det brottsförebyggande arbetet.

Åtgärderna bedöms vara av sådan karaktär, med undantag för ett fåtal, att de kan implementeras i det som redan genomförs. Det brottsförebyggande arbetet bör med andra ord inte bli något sidospår i verksamheten. Det är också viktigt att ansvaret för att åtgärderna genomförs ligger på en tjänst, inte en person. Erfarenheter visar att brottsförebyggande arbete ofta kopplas till en person och inte en tjänst. När personen sedan försvinner från organisationen försvinner också det brottsförebyggande arbetet.

Det finns redan idag många goda exempel på att samarbetet och samverkan mellan kommun och polis tidigare har fungerat bra. En del av detta samarbete har tappat fart eller prioriterats bort vid omorganiseringar och liknande. Det finns med andra ord redan utarbetade kontaktvägar som kan utvecklas ytterligare. Samarbetet inom kommunen kan också vidareutvecklas. Socialtjänst, skola och fritid har många gemensamma beröringspunkter och bör kunna hitta bra vägar för samarbete.

Nedan kommenteras de åtgärder där kommunen är ansvarig.

Våld i offentlig miljö

De kontroller som idag genomförs, fungera bra. Alkoholhandläggaren i kommunen anser att det finns en fungerande dialog mellan kommun och krögare. De föreslagna åtgärderna som berör kommunen bedöms vara rimliga att genomföra.

De utbildningar som genomförs kring ansvarsfull alkoholservering fungerar bra. Det finns dock inget krav på att krögare ska gå utbildningen. Utbildningen sker i samarbete med Härnösand och Kramfors och genomförs årligen. Innehållet i utbildningen utgår från Statens folkhälsoinstituts material. Det finns dock utrymme att utöka innehållet med de föreslagna ämnena.

Tryggt centrum

En av de föreslagna åtgärderna som kan bedömas vara mest komplex och kostsam är initieringen av en mötesplats för missbrukare. Genom att skapa en mötesplats för utstötta minskar man risken att de samlas på offentliga platser, såsom parker och järnvägsstationen. Naturligtvis skulle en sådan mötesplats inte vara någon frizon för alkohol och droger utan en plats där de kan samlas under ordnade former. Denna mötesplats skulle kunna organiseras på en mängd olika sätt. Ett förslag är att det sker i samverkan mellan kommun, polis, ideella organisationer, näringsliv m.fl.

Genom ett samarbete med näringslivet kan man exempelvis få matvarubutikerna att skänka mat de annars skulle kasta bort. Detta skulle i sin tur kunna leda till att snatteriet i matvarubutikerna minskade.

För att skapa ytterligare trygghet för kommunmedborgarna bör tillstånden enligt lagen om ordningsvakter (LOV § 3) ses över.

För att skapa ett tryggt centrum är belysning väldigt viktigt. Det finns områden som idag upplevs som mindre trygga av kommunmedborgarna. Detta kan kommunen åtgärda genom att se över belysningen på offentliga platser, exempelvis i stadsparken. Genom ökad belysningen eller förändrade och förlängda belysningstider kan man öka tryggheten och förebygga brott.

Klotter på offentliga platser såsom husväggar och tunnlar upplevs av många som störande element och som tecken på brottslighet och otrygghet. För att stävja detta bör kommunen initiera ett samarbete med fastighetsägarna om gemensam klottersanering. När det gäller klotter bör man dock ha i åtanke att klottrare inte är någon homogen grupp, klotter förekommer i olika åldrar. Studier har också visat att enbart klottersanering sällan leder till minskat klotter.

Olovlig cykling på trottoarer och gågator upplevs av många kommunmedborgare som ett problem. För att förebygga detta föreslås kommunen i samarbete med polisen besöka skolor för information om "trafikvett". Detta kan anordnas som en temadag, förslagsvis inför sommarlovet.

Barn och ungdomar

Kommunens behandlingsassistenter har idag begränsade möjligheter att vara ute på stan fler gånger än de kvällar det tas beslut om från år till år. Ett önskemål från såväl polis som behandlingsassistenter är dock att antalet kvällar ute på fältet utökas. Behandlingsassistenternas arbete ute på fältet går dock hand i hand med polisens närvaro. Man hade tidigare ett mycket bra samarbete, där man samordnade sina insatser, som man bör hitta tillbaka till.

Det behövs engagerade föräldrar för att förebygga brottslighet bland barn och ungdomar. Skolan har en unik möjlighet att nå ut till de allra flesta föräldrar genom exempelvis föräldramöten och skolråd. Ett sätt att väcka intresset hos föräldrarna är genom Örebro preventionsprogram (ÖPP). Det är en föräldramötesmetod som vänder sig till föräldrar med barn i grundskolans senare skolår. Syftet är att påverka föräldrarnas förhållningssätt till ungdomars drickande och sprida information om hur man som förälder kan agera för att förhindra en tidig alkoholdebut hos ungdomar. Genom att öka medvetenheten hos föräldrarna skapas och förutsättningar för andra verksamheter såsom "Föräldrar på stan" eller "Vuxna på stan". Det är en form av verksamhet som behövs ute på kvällarna. Skolan bör kunna initiera och stötta en sådan verksamhet genom att ta initiativ på föräldramöten eller skolråd.

Polisen har uttryckt en önskan om att skapa en samverkan med kommunens ungdomsgårdar. Genom kontinuerliga besök av polisen på gårdarna skapas förutsättningar för kommunikation och samtal mellan ungdomarna och polisen. Denna metod har visat sig vara framgångsrik på många håll.

Lärare och pedagoger ska få rätt förutsättningar för att bedriva ett aktivt ledarskap i klassrummet. Bemötande, värderingar, språkbruk och attityder är ämnen som bör lyftas särskilt för att skolan ska kunna ha upprätthålla en miljö där alla respekteras, såväl lärare/pedagoger som barn och elever. Genom att arbeta med redan beprövade metoder kring värderingar har man bra förutsättningar för att lyckas med detta och det kan arbetas in i redan befintliga strukturer.

Bättre former av samarbete kring kriminella ungdomsgäng behövs mellan polis, socialtjänst och skola. Det finns sekretessregler man måste förhålla sig till när det gäller detta men samarbetet och kommunikationen mellan dessa parter bör ses över.

I dagsläget erbjuds medlingssamtal mellan brottsoffer och brottsutövare. Målsättningen är att fler ska välja att genomföra medlingssamtal. Genom att samtala om brottet och få förståelse för brottsoffrets känslor och upplevelser är förhoppningen att risken för återfallsbrott minskar. Bättre information om vad medling innebär och att det är en möjlighet man har ska ges till såväl brottsoffer som brottsutövare.

Tobak är en inkörsport till andra droger och därför är ett förebyggande arbete kring tobak, alkohol och droger avgörande. Genom att använda metoden ÖPP, som beskrivs ovan, kan man öka medvetenheten hos föräldrarna. Programmet Tobaksfri Duo är en effektiv metod som används i ett flertal kommuner. Det innebär att eleverna i årskurs 6 får besök av specialutbildade tandhygienister och tandsköterskor från Folk tandvården. De får utbildning i tobaksfakta i kombination med olika attitydövningar. Efter detta informeras föräldrarna och eleverna erbjuds att bilda en duo tillsammans med en vuxen tobaksfri partner. De får då skriva på en överenskommelse om tobaksfrihet och om eleven skulle bryta denna överenskommelse finns olika konsekvenser som skolan bestämmer över (varje skola har sina regler). Landstinget Västernorrland kommer att avsätta pengar till detta och det är en mycket bra möjlighet för skolorna.

Tillgreppsbrott

Utifrån den statistik om polisen tar fram gällande tillgreppsbrott kan kommunen planera åtgärder i form av exempelvis belysning, staket, lås, ordningsvakter och så vidare. På så sätt kan man bygga bort brott på de platser där de är ofta förekommande.

Grov organiserad brottslighet

Vid utbildningar i ansvarsfull alkoholservering bör också ett avsnitt kring vilka gäster man vill ha finnas med. Genom att informera och diskutera med krogägarna kring vilka problem som kan uppstå kan man också öka medvetenheten kring grov organiserad brottslighet.

Våld i nära relationer

Det arbete som idag förs gällande våld i nära relationer fokuserar på den brottsutsatte, ofta en kvinna. Polis, kommun, landsting samt kvinnojour har alla sina handlingsplaner för hur detta arbete ska bedrivas och samarbetar i viss utsträckning. Detta arbete kan dock intensifieras och utvecklas genom exempelvis gemensamma utbildningsdagar, mötesplatser för diskussion mm. Det behövs kontinuerliga vitaminkickar för att arbetet inte ska gå i stå.

Vad gäller den som utövar brottet, ofta en man, finns inga särskilda stödåtgärder i dagsläget. Genom att initiera och starta en mansjour, tillsammans med Kramfors kommun, kan man erbjuda män (såväl brottsutsatta som brottsutövare) stöd och hjälp. Detta skulle kunna leda till att risken för återfallsbrott, vilket man vet är väldigt vanligt gällande våld i nära relationer, skulle minska.